

Galimybių studija ir investicinio projekto paruošimas

A. Džikevičius

UAB „Verslo patarėjai“

Stipri vietos savivalda sudaro demokratinės valstybės pamatą. Atkūrus Lietuvos nepriklausomybę, dalis valstybinio turto, tame tarpe ir komunalinis ūkis, buvo perduotas savivaldybėms.

Galima drąsiai tvirtinti, jog savivaldybių bei savivaldybių įmonių veikla yra neefektyvi (plačiaja prasme), teikiamų paslaugų kokybė neatitinka ne tik kad europinių standartų, daugeliu atveju ji netenkina Lietuvos Respublikos keliamų standartų, kurie palaipsniui artinami prie Europos Sąjungos normų.

Pradiniam urbanizacijos etape Lietuvoje buvo sukurta tam tikromis sąlygomis veikianti ir į konkrečias apimtis orientuota komunalinių ir kitokių paslaugų teikimo infrastruktūra. Atkūrus Lietuvos Respublikos nepriklausomybę, rūpestis už šios infrastruktūros būklę atiteko savivaldybėms, taigi pakitus išorinėms bei vidinėms sąlygoms, sukurtoji sistema ėmė neatitikti pasikeitusių sąlygų. Sistema turi keistis, antraip ji bus neefektyvi.

Tokiu būdu dešimtmečiais neatnaujinamų miestų ir rajonų ūkio infrastruktūros būklė šiuo metu yra kritiška, ji reikalauja neatidėliotinių investicijų, o tam skirtos lėšos yra ribotos, todėl yra svarbu, kad investicijos į šią sferą būtų racionaliai planuojamos ir įforminamos investitoriui priimtinos projekcinės dokumentacijos forma.

Savivaldybių komunalinio ūkio ekonominės plėtros pagrindas - investicijos. Investavimo Lietuvos Respublikoje sąlygas nustato LR investicijų įstatymas. Pagal šį įstatymą investicijos apibūdinamos kaip piniginės lėšos ir įstatymais bei kitais teisės aktais nustatyta tvarka įvertintas materialusis, nematerialusis ir finansinis turtas, kuris investuojamas siekiant iš investavimo objekto gauti pelno (pajamų), socialinį rezultatą (švietimo, kultūros, mokslo, sveikatos ir socialinės apsaugos bei kitose panašiose srityse) arba užtikrinti valstybės funkcijų įgyvendinimą.

Praktikoje dažnai yra neteisingai interpretuojamos sąvokos "galimybių studija" bei "investicinis projektas". Reikia pažymėti, kad galimybių studija arba galimybių analizė - tai detali techninė, finansinė, ekonominė ir institucinė numatomo įgyvendinti projekto analizė. Ji yra skirta palankių projektų identifikavimui, formavimui bei pagrindimui. Galimybių studijoje išnagrinėjami bei įvertinami visi galimi investicijų variantai.

Galimumo tyrimai pradami nuo vartotojų poreikių įvertinimo. Svarbu, kad investicinio projekto pasėkoje sukurta nauda turėtų paklausą bei atitektų svarbiausioms ir būtinausioms sritims. Įvertinus poreikius, rengiamas techninis planas, t.y. ieškoma tokio techninio sprendimo, kuris geriausiai patenkintų identifikuotus tikslinės rinkos poreikius. Finansinėje ir ekonominėje analizėje numatomos investicinės išlaidos, įvertinamas investicijų efektas, atsipirkimas, parengimas paskolos gražinimo planas. Vėliau įvertinamas poveikio aplinkai pasikeitimas dėl investicinio projekto sukeltų padarinių, atliekama jautrumo, t. y. rizikos įvertinimo, analizė.

Atliekant galimybių tyrimus, yra nagrinėjami mokslo pasiekimai atitinkamoje mokslo srityje, naudojami išteklių, paklausa, gamybinis sektorius, diversifikavimo galimybės, investicijų aplinka, eksporto-importo galimybės ir visa eilė kitų veiksnių. Rengiant galimybių studiją yra siekiama tokių tikslų:

- a) išanalizuoti siūlomo projekto poveikį, numatyti išlaidas bei naudą;
- b) nustatyti, kokius reikia atlikti institucinius, teisinius ar kitokius pakeitimus, susijusius su projekto įdiegimu;
- c) įrodyti, kad projektas yra finansiniu ir techniniu požiūriu optimalus;
- d) numatyti siūlomo projekto pakeitimus, kad būtų įdiegtas pats tinkamiausias projektas;
- e) surinkti visus duomenis, reikalingus finansinei agentūrai vertinant projektą;
- f) surinkti duomenis, kurių reikia ruošiant konkurso dokumentus.

Atlikus galimybių studiją, detalai ir išsamiai įvertinus visus pasiūlytus galimus investicijų variantus, pasirenkamas labiausiai iš anksto nustatytus kriterijus atitinkantis investicinis variantas, kurio įgyvendinimui rengiamas investicijų projektas. Taigi investicijų projektas yra rengiamas konkrečiam ir iš aksto apibrėžtam investicijų variantui..

Investicijų projektas - tai dokumentas, finansiškai (ekonomiškai), techniškai ir socialiai pagrindžiantis investavimo tikslus, įvertinantis investicijų grąžą (komercinis projektas) bei kitus efektyvumo rodiklius, nurodo projekto įgyvendinimui reikalingas lėšas bei finansavimo šaltinius ir terminus.

Investicijų projektas – tai detalus būsimos veiklos planas, kuriame išnagrinėjami visi pagrindiniai planuojamos veiklos aspektai. Pagal kiekvieną atskirą investicinio projekto struktūrinę dalį galima racionaliai organizuoti projekto įgyvendinimą.

Kiekviena ūkinės veiklos sritis turi tam tikros specifikos, todėl skirtingų galimybių studijų ar investicinių projektų apimtis ir struktūra skiriasi, tačiau visų galimybių studijų investicijų projektų paruošimo procesas turi tam tikrą būdingą metodologiją.

UAB "Verslo patarėjai" per savo veiklos metus įgijo vertingos patirties ruošiant galimybių studijas bei investicinius projektus. Konkretaus dokumento rengimas prasideda nuo mūsų kliento užduoties suformulavimo. Labai svarbu, kad mūsų būsimas klientas teisingai ir tiksliai suformuluotų techninę užduotį investicinio projekto paruošimui. Jeigu klientas nesugeba suformuluoti šios užduoties, mūsų ekspertai, žinodami potencialių projekto finansuotojų reikalavimus, išnagrinės visus projekto aspektus ir pagal minėtus reikalavimus parengs užsakovui reikalingą dokumentaciją.

Turėdami techninę užduotį arba žinodami potencialių projekto finansuotojų reikalavimus, mūsų ekspertai atliks išsamią esamos padėties analizę, kurios pagrindu bus formuluojami restruktūrizacijos bei modernizacijos pasiūlymai, pagrindžiamos investicijų apimtys, įvertinama investicijų ekonominė-socialinė nauda.

Rengiant galimybių studiją arba investicinį projektą, daromi įvairūs sprendimai. Sprendimo priėmimo pagrindas yra informacinis aprūpinimas. Projekto tikslumas visų pirma priklauso nuo tikslų ir patikimų duomenų gavimo, taigi yra labai svarbu, kad mūsų klientai pateiktų projekto parengimui reikalingą tikslią, išsamią, savalaikę ir patikimą informaciją.

Atlikdami galimybių studijas ar rengdami investicinius projektus mes naudojames pačia naujausia Lietuvos Respublikos ir užsienio šalių mokslinė bei metodinė literatūra, kompiuterizuotomis duomenų bazėmis bei specialia programine įranga. Tai užtikrina nepriekaištingą mūsų atliekamų darbų kokybę.

Uždarojoje akcinėje bendrovėje “Verslo patarėjai” dirba aukštos kvalifikacijos specialistai, kurie pagal mūsų kliento poreikius parengs investicinį projektą, atitinkantį Lietuvos ir tarptautinių finansinių institucijų reikalavimus.